

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ЗАКОНА

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. став 1. тач. 6, 12., 13. И 17. Устава Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 98/2006 и 115/2021) којима је предвиђено да Република Србија уређује систем обављања појединих привредних и других делатности, развоја Републике Србије, политику и мере за подстицање равномерног развоја појединих делова Републике Србије, укључујући и развој недовољно развијених подручја, режим и безбедност у свим врстама саобраћаја и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу с Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА И ОСНОВНА РЕШЕЊА

Област превоза путника у друмском саобраћају у Републици Србији уређена је Законом о превозу путника у друмском саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 68/15, 41/18, 44/18 – др. закон, 83/18, 31/19 и 9/20).

Решењем Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре број 002204504 2025 од 30. децембра 2025. године образована је Радна група за израду Нацрта закона о превозу путника у друмском саобраћају (у даљем тексту: Радна група).

Задатак Радне групе био је да сагледа примену важећег закона и припреми предлог нормативних решења ради његовог унапређења, имајући у виду промене привредног и регулаторног окружења у којем се обавља делатност превоза путника у друмском саобраћају, потребу отклањања уочених недостатака у примени појединих законских решења, као и потребу његовог даљег усклађивања са правним тековинама Европске уније.

Република Србија је, у оквиру процеса приступања Европској унији, а нарочито у оквиру Преговарачког поглавља 14 – Транспортна политика, преузела обавезу постепеног усклађивања националног законодавства са правним тековинама Европске уније у области друмског превоза. У том циљу, овим законом врши се транспозиција и имплементација одредаба релевантних прописа Европске уније, и то:

- Уредбе (ЕЗ) бр. 1071/2009 Европског парламента и Савета од 21. октобра 2009. године о утврђивању заједничких правила у погледу услова који морају бити испуњени за обављање делатности друмског превозника и о стављању ван снаге Директиве Савета 96/26/ЕЗ.
- Уредбе (ЕЗ) бр. 1073/2009 Европског парламента и Савета од 21. октобра 2009. године о заједничким правилима за приступ међународном тржишту услуга превоза путника аутобусима и о измени Уредбе (ЕЗ) бр. 561/2006.
- Уредбе (ЕУ) 2020/1055 Европског парламента и Савета од 15. јула 2020. године о измени уредаба (ЕЗ) бр. 1071/2009, (ЕЗ) бр. 1072/2009 и (ЕУ) бр. 1024/2012 ради њиховог прилагођавања развоју у сектору друмског саобраћаја.
- Уредбе (ЕЗ) бр. 1370/2007 Европског парламента и Савета од 23. октобра 2007. године о услугама јавног превоза путника железницом и друмом и о стављању ван снаге уредаба Савета (ЕЕЗ) бр. 1191/69 и (ЕЕЗ) бр. 1107/70.

- Уредбе комисије (ЕУ) бр. 361/2014 од 9. априла 2014. године о утврђивању детаљних правила за примену Уредбе (ЕЗ) бр. 1073/2009 Европског парламента и Савета у погледу докумената за међународни превоз путника аутобусима и о стављању ван снаге Уредбе Комисије (ЕЗ) бр. 2121/98.

Приликом израде Нацрта закона, као полазна основа, коришћени су нацрти закона које су припремили експерти пројекта PLAC IV, финансираног од стране Европске уније ради пружања подршке процесу приступања Републике Србије Европској унији, као и предлози које су доставили Привредна комора Србије и Гранско удружење послодаваца друмског саобраћаја Србије „Србијатранспорт“.

Текст Нацрта закона резултат је рада Радне групе, анализе важећег нормативног оквира, разматрања свих достављених предлога и њиховог усаглашавања са правним системом Републике Србије и правним тековинама Европске уније.

Током рада Радне групе утврђено је да предложене измене обухватају више од половине одредаба важећег Закона о превозу путника у друмском саобраћају, као и да се њима уређује значајан број нових правних института, мењају постојећа законска решења и врши усклађивање са правним тековинама Европске уније. Из тих разлога оцењено је да измене превазилазе обим који је целисходно уредити законом о изменама и допунама.

Имајући у виду наведено, а у складу са чланом 47. став 2. Јединствених методолошких правила за израду прописа („Службени гласник РС“, број 21/10), којим је прописано да, ако се мења или допуњује више од половине чланова основног прописа, треба донети нови пропис, предложено је доношење новог Закона о превозу путника у друмском саобраћају.

Пристап делатности друмског превозника

Законом се уређују услови под којима привредно друштво, друго правно лице или предузетник може стећи право на обављање јавног превоза путника у друмском саобраћају. Ови услови обухватају пословни углед, финансијску способност, професионалну оспособљеност лица одговорног за превоз, располагање одговарајућим возним парком, испуњеност услова у погледу возача, као и постојање стварног и стабилног седишта превозника.

Ова област је предмет уређивања Уредбе (ЕЗ) бр. 1071/2009 Европског парламента и Савета, којом се утврђују заједничка правила за пристап делатности друмског превозника. Наведена уредба прописује четири основна услова која превозник мора испуњавати: стварно и сталног седиште, добар пословни углед, финансијску способност и професионалну оспособљеност. Изменама уведеним Уредбом (ЕУ) 2020/1055 додатно су пооштрени услови у погледу стварног пословања превозника и механизма контроле испуњености услова.

Током примене важећег закона уочено је да поједина решења нису довољно прецизна, нарочито у делу који се односи на доказивање стварног и сталног седишта превозника и проверу професионалне оспособљености лица одговорног за превоз.

Предложеним решењима прецизније се уређују услови за стицање и задржавање лиценце за обављање јавног превоза, нарочито у погледу стварног и сталног седишта превозника, пословног угледа, финансијске способности и професионалне оспособљености лица одговорног за превоз.

Чланом 25. прецизније се уређује професионална оспособљеност лица одговорног за превоз. Поред полагања испита и стицања сертификата о професионалној компетентности, предвиђа се могућност признавања раније стеченог радног искуства у пословима управљања превозом, под условима прописаним законом и подзаконским актом.

Ово решење је предложено полазећи од чињенице да је у пракси велики број лица дуги низ година обављао послове организације и управљања превозом и стекао значајно практично искуство, али није поседовао формално стечен сертификат о професионалној компетентности.

Признавањем релевантног радног искуства обезбеђује се правично и постепено усклађивање са европским стандардима, уз очување стечених права и искуства лица која већ поседују релевантна стручна знања.

Чланом 30. Нацрта закона детаљније се уређује доказивање постојања стварног и стабилног седишта превозника, кроз обавезу располагања пословним простором, административним капацитетима, документацијом и другим елементима који указују на стварно обављање делатности на територији Републике Србије.

У односу на важећи закон, уводе се прецизнији критеријуми за утврђивање стварног пословања, што омогућава ефикаснију контролу и спречава злоупотребе у виду формалног оснивања привредних субјеката без стварне пословне активности.

Истовремено се унапређују механизми надзора над испуњеношћу ових услова током периода важења лиценце, чиме се обезбеђује да право на обављање делатности имају искључиво превозници који континуирано испуњавају законом прописане услове.

Сузбијање нелегалног превоза и електронске платформе

Чланом 14. Закона се уређује забрана обављања јавног превоза од стране лица која немају својство превозника, као и услови под којима се превоз сматра недозвољеним јавним превозом. Уређују се и права и обавезе субјеката који учествују у организовању и пружању услуга превоза путника.

У циљу ефикаснијег сузбијања нелегалног превоза, прецизније су дефинисани критеријуми на основу којих се утврђује да ли се одређени превоз сматра недозвољеним јавним превозом, како би се отклониле недоумице које су постојале у досадашњој примени закона и обезбедило уједињено поступање инспекцијских органа.

Чланом 15. Закона по први пут се на системски и свеобухватан начин уређује пружање услуга посредовања у превозу путем електронских платформи. Уводи се обавеза да оператор електронске платформе буде регистрован у Републици Србији, прописују се услови за закључивање уговора са превозницима, обавеза провере важећих лиценци и дозвола, вођење евиденција о ангажованим возилима и возачима, као и обавеза чувања документације.

Оператору се изричито забрањује посредовање у превозу лицима која не поседују законом прописана одобрења, као и оглашавање или нуђење услуга превоза по ценама које нису у складу са актима јединица локалне самоуправе.

На овај начин успоставља се једнак правни режим за све учеснике на тржишту, обезбеђује већа заштита корисника услуга и стварају услови за ефикасније сузбијање нелегалног превоза који се организује путем дигиталних платформи.

Домаћи линијски превоз и систем редова вожње

Законом се уређују врсте домаћег јавног превоза путника, и то линијски превоз, ванлинијски превоз и посебан линијски превоз. Линијски превоз се обавља као градски и приградски превоз, односно као међумесни превоз, у зависности од територије на којој се превоз организује и обавља.

Током примене важећег закона уочени су проблеми који су се односили на поступак регистрације редова вожње, њихово одржавање, брисање линија које се фактички не одржавају, као и на недовољну повезаност појединих општина и насељених места.

Посебан проблем представљало је то што у појединим општинама и насељеним местима јавни превоз није уопште успостављен, док су у другим срединама поједине линије укинуте због економске неисплативости или се превоз обављао у недовољном обиму и са недовољном учесталости полазака.

Чланом 11. Нацрта закона омогућава се да две или више јединица локалне самоуправе које се налазе на територији истог управног округа, на основу међусобног споразума, заједнички организују међумесни превоз као услугу од општег економског интереса.

Ово решење је предложено као одговор на проблем недовољне саобраћајне повезаности руралних, планинских и демографски угрожених подручја, где појединачне јединице локалне самоуправе често немају довољне финансијске и организационе капацитете да самостално обезбеде одржив систем јавног превоза.

Последице непостојања организованог јавног превоза огледају се у отежаном приступу здравственој заштити, средњем и високом образовању, запошљавању, органима државне управе и другим услугама од јавног значаја, што посебно погађа старија лица, ученике, студенте и грађане који не поседују сопствено моторно возило.

Предложеним решењем омогућава се удруживање више јединица локалне самоуправе ради успостављања заједничке мреже линија, рационалнијег коришћења расположивих ресурса и обезбеђивања континуиране услуге превоза.

Нацрт закона предвиђа да јединице локалне самоуправе подносе захтев Министарству за успостављање оваквог превоза, а да Министарство, након разматрања оправданости захтева, доноси одлуку коју доставља Привредној комори Србије ради спровођења ванредног усаглашавања редова вожње.

Очекивани ефекти овог решења су повећање мобилности становништва, боља доступност јавних услуга, већа територијална повезаност општина унутар управног округа и стварање услова за равномернији регионални развој.

Поред овог решења, члановима 70-90 прецизније се уређују поступак регистрације реда вожње, права и обавезе превозника након регистрације, услови и поступак измене реда вожње, као и разлози за брисање реда вожње по службеној дужности.

У односу на важећи закон, јасније се прописује обавеза редовног и континуираног одржавања регистрованих полазака, поступање у случају привремене обуставе превоза и услови под којима се ред вожње може брисати ако се линија фактички не одржава.

Овим решењима обезбеђује се већа поузданост система јавног превоза, ажурност регистра редова вожње и боља заштита корисника услуга.

Међународни превоз путника

Законом се уређују услови и поступак за обављање међународног линијског и ванлинијског превоза путника, издавање дозвола и сагласности, вођење путних листова, права и обавезе домаћих и страних превозника, као и сарадња надлежних органа у поступцима одобравања и контроле међународног превоза.

Ова област је предмет уређивања Уредбе (ЕЗ) бр. 1073/2009 Европског парламента и Савета о заједничким правилима за приступ међународном тржишту услуга превоза путника аутобусима. Наведена уредба прописује услове за издавање дозвола за међународни линијски превоз, правила за обављање посебних линијских превоза, садржину и начин вођења путних листова у ванлинијском превозу, као и механизме сарадње надлежних органа држава на чијој територији се превоз обавља.

Током примене важећег закона уочено је да поједине одредбе нису у потпуности усклађене са наведеном уредбом, као и да су поједини административни поступци непотребно сложени и временски дуги.

Члановима 126–136. Нацрта закона детаљније се уређују услови за подношење захтева за издавање дозволе за међународни линијски превоз, садржина дозволе, рокови њеног важења, поступак измене и продужења дозволе, као и документација коју је превозник дужан да достави надлежном органу.

У односу на важећи закон, прецизније се прописују елементи које захтев мора садржати, што омогућава ефикасније поступање надлежног органа и смањује број случајева у којима је потребно накнадно допуњавати документацију.

Члановима 126-140. детаљније се уређује поступак одузимања дозволе за међународни превоз у случају тежих или поновљених повреда прописа, чиме се јача механизам контроле и обезбеђује да право на обављање међународног превоза имају само превозници који трајно испуњавају законом прописане услове.

Члановима 152-163. прецизније се уређују путни листови и документација која мора да се налази у возилу приликом обављања међународног ванлинијског превоза, као и поступање у случају контроле од стране надлежних органа.

Овим решењима спречава се злоупотреба ванлинијског превоза за фактичко обављање линијског превоза без прописаних дозвола и обезбеђује ефикаснија контрола међународног превоза.

Законом се уређују се права и обавезе страних превозника и услови под којима могу обављати превоз на територији Републике Србије, уз поштовање принципа реципроцитета и међународних споразума.

Овим решењима обезбеђује се једнак третман домаћих и страних превозника, већа правна сигурност у међународном саобраћају и лакше функционисање домаћих превозника на међународном тржишту.

Уговори о пружању услуга јавног превоза путника

Законом се уређује јавни превоз путника који се обавља као услуга од општег економског интереса, укључујући начин планирања, организовања и финансирања ових услуга, као и права и обавезе надлежних органа и превозника.

Ова област је предмет Уредбе (ЕЗ) бр. 1370/2007 Европског парламента и Савета, којом се уређује начин организовања услуга јавног превоза путника железницом и друмом, услови за закључивање уговора о јавној услузи, доделу искључивих права и накнаду трошкова превозницима који извршавају обавезе јавне услуге.

Основни циљ наведене уредбе је обезбеђивање доступног, континуираног и квалитетног јавног превоза, уз поштовање правила конкуренције и транспарентно коришћење јавних средстава.

Важећи закон није садржао свеобухватан и системски уређен правни оквир за организовање јавног превоза као услуге од општег економског интереса, што је у пракси доводило до различитих приступа јединица локалне самоуправе у погледу поверавања превоза, закључивања уговора и финансирања услуге.

Чланом 63. Нацрта закона детаљно се уређују појам јавне услуге, обавезе јавне услуге, поступак поверавања обављања превоза, услови за закључивање уговора о јавној услузи и критеријуми за избор превозника.

Прецизније се прописује које елементе мора садржати одлука о поверавању јавне услуге, укључујући опис услуге, територију на којој се услуга обавља, трајање уговора, начин финансирања и механизме контроле извршавања уговорних обавеза. Уређује се могућност доделе искључивих права превознику када је то неопходно ради обезбеђивања економске одрживости јавне услуге.

Чланом 63. детаљније се прописује садржина уговора о јавној услузи, укључујући обавезе превозника у погледу квалитета услуге, редовности саобраћања, извештавања и сарадње са надлежним органом.

Члановима 64. и 65. уређује се начин обрачуна накнаде превознику и механизми контроле коришћења јавних средстава.

Прописују се правила за утврђивање оправданих трошкова, прихода и разумне добити превозника, како би се спречила прекомерна компензација и обезбедило рационално коришћење јавних средстава.

Овим решењима успоставља се јединствен правни оквир за планирање, организовање и финансирање јавног превоза путника у складу са европским стандардима, уз обезбеђивање транспарентности, правне сигурности и рационалног коришћења јавних средстава.

Такси превоз

Законом се уређују услови за обављање такси превоза, положај такси превозника и такси возача, начин образовања и примене такси тарифе, издавање такси дозвола, као и организација такси превоза на територији јединице локалне самоуправе.

Полази се од концепта да је такси превоз делатност од посебног значаја за свакодневно функционисање локалних заједница, јер обезбеђује индивидуални превоз путника у свим деловима дана, укључујући и ситуације када линијски превоз није доступан. Због тога је законодавац и у важећем закону прописао посебне услове у погледу возача, возила, такси тарифе и организације такси превоза.

Током примене важећег закона уочено је да је развој дигиталних технологија значајно променио начин на који корисници наручују превоз и комуницирају са превозницима.

Мобилне апликације и електронске платформе омогућиле су брже повезивање корисника и превозника, праћење доласка возила, безготовинско плаћање и друге погодности које су постале уобичајене у савременом пословању.

Истовремено, у пракси су се појавиле недоумице у погледу правне природе ових платформи, начина формирања цене превоза, обавеза платформе према надлежним органима и питања да ли платформа може посредовати у закључивању уговора о превозу са лицима која не поседују одобрење за обављање такси превоза.

Услови за обављање такси превоза

Члановима 100-104. Нацрта закона прецизније се уређују услови које морају испуњавати такси превозник и такси возач.

У односу на важећи закон, јасније се прописују услови у погледу професионалне оспособљености, здравствене способности и неосуђиваности такси возача, као и поступак издавања, продужења и одузимања такси дозволе за возача.

Такође се прецизније уређује обавеза да такси возач током обављања превоза код себе има прописане исправе и омогући њихов увид надлежним органима.

Овим решењем обезбеђује се уједначенија примена прописа на територији Републике Србије и смањује простор за различита тумачења услова које такси возач мора испуњавати.

Формирање цене такси превоза

Члановима 114. и 119. прецизније се уређује начин формирања цене такси превоза.

Важећи закон полази од концепта да се цена превоза обрачунава путем таксиметра, у складу са такси тарифом коју утврђује јединица локалне самоуправе.

Међутим, у пракси су се све више користиле мобилне апликације које су корисницима омогућавале да пре отпочињања вожње добију информацију о процењеној или фиксној цени превоза, што је доводило до различитих тумачења у погледу законитости таквог начина обрачуна.

Предложеним решењем задржава се основно правило да такси тарифу утврђује јединица локалне самоуправе, али се прецизније уређује могућност да се конкретна цена вожње утврди и путем електронске платформе за посредовање, односно платформе за комуникацију, под условом да:

- је цена позната кориснику пре отпочињања вожње;
- је цена формирана у складу са важећом такси тарифом;
- корисник има могућност да пре прихватања услуге буде обавештен о цени и другим битним условима превоза;
- се подаци о вожњи евидентирају на начин који омогућава накнадну контролу.

На овај начин омогућава се коришћење савремених технологија и повећава транспарентност цене за кориснике услуга, јер путник пре уласка у возило зна колико ће превоз коштати.

Истовремено се спречава могућност да платформа самостално формира цене независно од такси тарифе коју је утврдила јединица локалне самоуправе, чиме се обезбеђују једнаки услови пословања свих такси превозника.

Правна природа електронских платформи

Чланом 114. детаљно се уређује правни положај оператора електронских платформи.

Полази се од тога да оператор платформе не обавља такси превоз, већ посредује у повезивању корисника услуге и такси превозника ради закључивања уговора о превозу.

Овакво решење има за циљ да се јасно разграниче:

- такси превозник, који је носилац делатности и одговоран је за законито обављање превоза;
- такси возач, који непосредно извршава услугу превоза;
- оператор платформе, који обезбеђује технолошко решење за комуникацију, наручивање услуге и размену података.

Прецизирање ових улога било је неопходно јер је у пракси долазило до различитих тумачења да ли платформа има статус превозника, посредника или пружаоца информационих услуга.

Обавезе оператора платформе

Предложеним решењем оператор платформе је дужан да пре укључивања превозника на платформу провери да ли превозник поседује важеће одобрење за обављање такси превоза и да ли возач поседује важећу такси дозволу.

Оператор платформе је дужан и да:

- води ажурну евиденцију возила и возача који користе платформу;
- чува податке о реализованим вожњама у прописаном року;
- омогући надлежним органима приступ подацима ради вршења инспекцијског надзора;
- без одлагања обустави посредовање за превозника или возача за које утврди да више не испуњавају законом прописане услове.

Ове обавезе су прописане ради обезбеђивања ефикасне контроле тржишта и спречавања посредовања у незаконитом превозу.

Лимо сервис

Чланом 164. Закона уређују се услови за обављање лимо сервиса као посебне врсте јавног превоза путника, права и обавезе привредних субјеката који обављају ову делатност, као и начин закључивања и извршавања уговора о превозу.

У области лимо сервиса задржава се концепт према којем се ова делатност сматра јавним превозом, али се додатно разграничава у односу на такси превоз. Лимо сервис се дефинише као превоз који се обавља путничким возилом изнајмљеним са услугом возача, на основу унапред закљученог уговора, са унапред познатом релацијом и ценом превоза.

Циљ предложених измена је да се спречи злоупотреба лимо сервиса за фактичко обављање такси превоза или друге врсте превоза без испуњавања услова прописаних за ту делатност.

Истовремено се привредним субјектима који законито обављају лимо сервис обезбеђује јаснији и предвидивији правни оквир за пословање, што је од значаја за развој пословног, туристичког и протоколарног превоза.

Такође, уводи се могућност закључења уговора дигиталним путем и могућност наручивања услуге лимо сервиса путем дигиталне платформе за комуникацију.

Прецизнијим уређивањем услова за обављање лимо сервиса, као и начина закључивања уговора и евидентирања пружених услуга, обезбеђује се јасно разграничење између такси превоза и лимо сервиса, чиме се доприноси правној сигурности свих учесника на тржишту и ефикаснијем инспекцијском надзору.

Превоз лица за сопствене потребе

Важећим законом превоз лица за сопствене потребе уређен је као превоз који привредно друштво, друго правно лице, предузетник или пољопривредник обавља као помоћну активност, у вези са пословима из своје делатности и без наплате услуге превоза.

Током примене закона уочене су недоумице у погледу круга лица која могу обављати овај превоз, нарочито у међународном саобраћају, као и у погледу његовог разграничења од јавног превоза.

Нацртом закона прецизније се уређују субјекти који могу обављати превоз за сопствене потребе, укључујући и страна лица којима је такав превоз одобрен у држави њиховог седишта. Задржано је правило да се овај превоз обавља искључиво као помоћна активност и без наплате, чиме се јасније спречава обављање јавног превоза под видом превоза за сопствене потребе.

У области услова у погледу возног парка извршена је либерализација постојећих решења. Важећим законом прописано је да домаће привредно друштво, друго правно лице или предузетник може обављати превоз за сопствене потребе аутобусом у власништву или лизингу, док је употреба аутобуса узетог у закуп у међународном превозу била условљена претходним испуњењем услова да превозник већ располаже аутобусом у власништву или лизингу. Нацртом закона овај услов се укида, тако да се превоз за сопствене потребе може обављати аутобусом у власништву, лизингу или закупу, чиме се омогућава већа флексибилност у организовању превоза и усклађују законска решења са потребама привреде, без нарушавања услова за безбедно и законито обављање превоза.

Инспекцијски надзор

Законом се значајно унапређује систем инспекцијског надзора над применом закона, са циљем ефикаснијег сузбијања нелегалног превоза, обезбеђивања законитог пословања превозника и једнообразне примене прописа.

Члановима 177–199. детаљно се уређују права, дужности и овлашћења инспектора друмског саобраћаја, овлашћења лица аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, као и поступак вршења инспекцијског надзора. Прецизније се прописују мере које инспектор може предузимати ради отклањања утврђених неправилности, укључујући привремено искључење возила из саобраћаја, привремено одузимање исправа и

регистарских таблица, забрану даљег обављања превоза, као и друге управне мере ради спречавања незаконитог обављања превоза.

Истовремено се прецизније уређује сарадња инспекцијских органа са другим државним органима, размена података и начин контроле испуњености услова за обављање појединих врста превоза, чиме се јачају механизми надзора и повећава ефикасност откривања и спречавања нелегалног превоза.

Овим решењима обезбеђује се ефикаснији инспекцијски надзор, већа правна сигурност свих учесника на тржишту превоза путника, равноправни услови пословања и доследнија примена закона.

Очекивани ефекти предложених решења

Предложена законска решења усмерена су на стварање модерног, транспарентног и одрживог система јавног превоза путника у друмском саобраћају, који ће обезбедити виши степен безбедности саобраћаја, унапређење квалитета услуга, ефикаснији инспекцијски надзор, равноправне услове пословања свих превозника и потпуније усклађивање домаћег законодавства са правним тековинама Европске уније.

Очекује се да ће предложена решења допринети:

- повећању правне сигурности у области обављања јавног превоза путника;
- ефикаснијем сузбијању нелегалног превоза и нелојалне конкуренције;
- бољој заштити корисника услуга превоза;
- већој доступности јавног превоза у руралним и демографски угроженим подручјима;
- рационалнијем планирању и финансирању јавног превоза као услуге од општег економског интереса;
- унапређењу дигитализације услуга превоза, уз очување законитости пословања;
- јачању административних капацитета надлежних органа за контролу и праћење тржишта превоза путника;
- стварању услова за даље усклађивање са стандардима Европске уније у области друмског саобраћаја.

Посебан значај имају решења која омогућавају успостављање превоза у општинама у којима он не постоји, као и уређење односа између традиционалних облика превоза и нових дигиталних модела посредовања. На тај начин стварају се услови за већу доступност превоза грађанима, подстицање регионалне повезаности, унапређење квалитета живота становништва и развој ефикасног, поузданог и законитог система јавног превоза путника у Републици Србији.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ЗАКОНСКИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. утврђује се предмет закона и прописује се да се овим законом уређују услови и начин обављања јавног превоза путника и превоза лица за сопствене потребе у друмском саобраћају у домаћем и међународном превозу, пружања станичних услуга на аутобуским станицама и инспекцијски надзор.

Чланом 2. уређује се значење појединих појмова који су од значаја за примену закона.

Члановима 3–9. уређене су опште одредбе о обављању превоза путника у друмском саобраћају. Овим члановима уређују се правни основ за обављање превоза, услови које морају испуњавати возила, вођење путних налога, обележавање возила, правила о коришћењу возила узетих у закуп и лизинг, као и достављање аката у управним поступцима.

Чланом 10. Уређује се основна подела јавног превоза у друмском саобраћају.

Чланом 11. уређују се врсте домаћег јавног превоза путника, и то линијски, ванлинијски, посебан линијски и такси превоз, као и подела линијског превоза на градски и приградски, односно међумесни превоз. Истовремено се прописује могућност да две или више јединица локалне самоуправе са територије истог управног округа, ради повећања мобилности становништва и обезбеђивања доступности јавног превоза, заједнички организују међумесни превоз као услугу од општег економског интереса, као и поступак покретања и спровођења ванредног усаглашавања редова вожње.

Чланом 12. уређују се врсте међународног јавног превоза путника, тако што се прописује да се међународни превоз обавља као линијски, посебан линијски и ванлинијски превоз, који може бити билатерални, мултилатерални и транзитни.

Чланом 13. прописује се да се лимо сервис сматра јавним превозом путника, чиме се његов правни положај јасно одређује у оквиру система јавног превоза и обезбеђује примена одредаба овог закона које се односе на ту врсту превоза.

Чланом 14. се уређује појам недозвољеног јавног превоза путника. Прописују се критеријуми на основу којих се утврђује да ли се одређени превоз сматра незаконитим јавним превозом.

Чланом 15. уређује се пружање услуга посредовања у превозу путем електронских платформи. Прописују се услови које оператор електронске платформе мора да испуњава за обављање делатности, његове обавезе у погледу регистрације, закључивања уговора са превозницима, провере испуњености законом прописаних услова, вођења и чувања евиденција, као и одговорност за законитост пружања услуга посредовања. Истовремено се забрањује посредовање у превозу лицима која не поседују одговарајућу лиценцу, одобрење или решење за обављање јавног превоза, као и оглашавање или нуђење услуга превоза супротно одредбама овог закона. Такође, уређује се начин информисања корисника о цени превоза и тренутак закључења уговора о превозу посредством електронске платформе.

Чланом 16. прописују се ограничења у погледу лица и ствари које се могу превозити у аутобусу којим се обавља јавни превоз путника, са циљем обезбеђивања безбедности путника, посаде и несметаног обављања превоза.

Члановима 17–21. Уређује се систем лиценцирања за обављање домаћег и међународног јавног превоза путника. Прописују се врсте лиценци за превоз, надлежност за њихово издавање, рок важења, начин коришћења и чувања лиценце и извода лиценце, као и забрана њиховог уступања другим лицима. Истовремено се утврђује обим права која превозник стиче у зависности од врсте лиценце коју поседује, односно које врсте домаћег и међународног линијског, ванлинијског и посебног линијског превоза може да обавља на основу издате лиценце.

Члановима 22–30. прописују се услови за издавање лиценце.

Чланом 31. уређен је поступак подношења захтева за издавање лиценце за превоз и одлучивање надлежног органа по поднетом захтеву.

Чланом 32. прописује се поступак промене података у вези са издатом лиценцом.

Чланом 33. прописан је изглед и садржина извода лиценце за превоз.

Члановима 34–37. уређује се престанак важења, продужење рока важења и одузимање лиценце за превоз, као и вођење регистра издатих и одузетих лиценци и извода лиценце. Прописују се случајеви у којима лиценца престаје да важи, поступак њеног продужења и одузимања када превозник престане да испуњава законом прописане услове, као и обавеза враћања лиценце и извода лиценце. Истовремено се успоставља електронски регистар лиценци и извода лиценце, са могућношћу електронске провере њихове важећости путем јединственог идентификатора, односно QR/2D кода, чиме се унапређује транспарентност, олакшава рад надлежних органа и омогућава ефикаснија контрола законитости обављања превоза.

Чланом 38. уређена је провера испуњености услова за издавање лиценце у току важења лиценце.

Члановима 39-40. уређују се изузеци од обавезе поседовања лиценце за превоз, као и сарадња и размена података са надлежним органима других држава у области лиценцирања и контроле међународног превоза.

Члановима 41–43. уређује се делатност пружања станичних услуга на аутобуским станицама. Прописују се станичне услуге које се пружају путницима и превозницима, услови за обављање ове делатности, обавеза поседовања лиценце за пружање станичних услуга, као и начин њеног коришћења и чувања.

Члановима 44–46. уређују се услови и поступак за издавање лиценце за пружање станичних услуга. Прописују се услови које мора испуњавати пружалац станичних услуга и аутобуска станица, услови у погледу пословног угледа, рок важења лиценце, као и поступак подношења захтева и одлучивања о издавању лиценце.

Члановима 47–50. уређују се престанак важења, одузимање и продужење рока важења лиценце за пружање станичних услуга, као и вођење регистра издатих лиценци. Прописују се случајеви у којима лиценца престаје да важи или се одузима, поступак за продужење њеног важења, као и обавеза Министарства да води регистар издатих лиценци за пружање станичних услуга.

Члановима 51–55. уређују се начин пружања станичних услуга, права и обавезе пружалаца станичних услуга и превозника, као и услови коришћења аутобуских станица. Прописују се обавеза пружања станичних услуга под једнаким условима, доношење и садржина општих услова пословања аутобуских станица, начин утврђивања и наплате станичних услуга, категоризација аутобуских станица, као и обавезе превозника и пружалаца станичних услуга у погледу достављања редова вожње, истицања обавештења и обезбеђивања несметаног прихвата и отпреме аутобуса и укрцавања путника.

Члановима 56. и 57. уређују се обавезе пружалаца станичних услуга у погледу пружања станичних услуга и вођења евиденција. Прописује се да се станичне услуге могу пружати само превозницима који испуњавају законом прописане услове за обављање превоза, као и обавеза вођења електронске евиденције полазака и долазака аутобуса и достављања извештаја надлежној инспекцији ради праћења и контроле обављања линијског превоза.

Чланом 58. уређују се услови које морају испуњавати аутобуске станице и аутобуска стајалишта, њихова основна намена и начин коришћења. Прописују се минимални услови

за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и стајалишта, забрана наплате накнаде за коришћење аутобуских стајалишта, као и последице у случају када аутобуска станица не испуњава законом прописане услове.

Чланом 59. уређују се последице неизвршавања новчаних обавеза пружаоца станичних услуга према домаћим превозницима. Прописује се забрана наплате станичних услуга до измирења доспелих обавеза, обавеза обавештавања Министарства о њиховом измирењу, као и обавеза да се превозницима омогући несметано коришћење аутобуске станице до отклањања утврђених неправилности.

Чланом 60. уређује се поступак у случају када аутобуска станица не испуњава законом прописане услове за пружање станичних услуга. Прописују се овлашћења инспектора да наложи отклањање утврђених неправилности у остављеном року, као и одузимање лиценце за пружање станичних услуга ако недостаци не буду отклоњени.

Чланом 61. уређују се начин продаје и издавања возних карата и других превозних исправа у домаћем и међународном линијском превозу, права и обавезе превозника, агената за продају карата и путника, као и правила која се односе на посредовање, контролу и доказивање права на превоз, укључујући могућност издавања возних карата и потврда за превоз пртљага у електронском облику.

Чланом 62. уређују се надлежности јединица локалне самоуправе у области организовања јавног превоза путника и такси превоза, могућност обављања градског, приградског и превоза на територији управног округа на основу уговора о јавној услузи, као и овлашћења надлежних органа за коришћење видео-надзора ради унапређења безбедности јавног превоза и заштите лица, у складу са прописима о заштити података о личности.

Члановима 63–66. уређују се услови и начин поверавања обављања јавног превоза путника као услуге од општег економског интереса. Прописују се услови за закључивање уговора о пружању услуга јавног превоза путника, садржина уговора, начин утврђивања накнаде и доделе искључивих права, трајање уговора и услови за његово продужење, као и мере које надлежни орган може предузети ради обезбеђивања континуираног обављања јавног превоза у случају прекида превоза или непосредног ризика од његовог прекида.

Члановима 67–69. уређују се начин поверавања обављања јавног превоза путника јавном предузећу, услови за директну доделу уговора о пружању услуга јавног превоза путника, као и обавеза извештавања о пружању услуга јавног превоза. Прописују се услови под којима надлежни орган може непосредно поверити обављање јавног превоза јавном предузећу над којим има контролу, случајеви у којима је дозвољена директна додела уговора о јавној услузи, као и обавеза објављивања годишњих извештаја ради обезбеђивања транспарентности у финансирању и обављању јавног превоза путника.

Чланом 70. уређују се општи услови за обављање међумесног линијског превоза путника. Прописује се да се линијски превоз обавља у складу са законом, подзаконским прописима и општим условима међумесног превоза, утврђује се надлежност Привредне коморе Србије за њихово доношење, њихова садржина, као и обавеза њиховог објављивања.

Члановима 70–73. уређују се услови и начин обављања домаћег међумесног линијског превоза путника. Прописује се примена општих услова међумесног превоза, услови које морају испуњавати возила, начин одређивања и коришћења аутобуских стајалишта, правила за измену стајалишта и аутобуских станица у регистрованим редовима вожње, као и обавезе јединица локалне самоуправе и Привредне коморе Србије у погледу вођења евиденције и обезбеђивања доступности стајалишта.

Члановима 74–76. уређују се начин обављања међумесног линијског превоза, регистрација и важење редова возње, услови за њихово извршавање, забрана уступања регистрованог реда возње другом превознику, правила за утврђивање времена полазака и долазака, као и надлежности Министарства и јединица локалне самоуправе у поступку регистрације, овере и вођења регистра редова возње.

Члановима 77. и 78. уређују се надлежност, услови и поступак регистрације и овере редова возње у линијском превозу, рокови за подношење захтева и преузимање регистрованих редова возње, као и поступак усаглашавања предлога редова возње са постојећим редовима возње. Прописују се и надлежности Министарства и Привредне коморе Србије у поступку редовног и ванредног усаглашавања редова возње, укључујући случајеве када се ванредно усаглашавање спроводи због изградње нових државних путева или успостављања нових линија од јавног интереса.

Члан 79. уређује услове и поступак измене регистрованог реда возње током његовог важења. Прописују се случајеви у којима Министарство може одобрити измену реда возње, ограничења за поједине измене, могућност издавања полазака у посебне редове возње, као и разлози за одбијање захтева и коначност донетих решења.

Члановима 80–81. уређује се привремено обављање међумесног превоза у случају престанка обављања превоза по регистрованом реду возње, услови и поступак за одређивање другог превозника, као и обавеза превозника да путницима благовремено и на доступан начин пружи информације о линијском превозу, реду возње, маршрути, ценама карата и условима превоза.

Члановима 82–85. уређују се обавезе превозника у обављању линијског превоза. Прописује се обавеза придржавања регистрованог реда возње, правила укрцавања и искрцавања путника, обавеза превоза путника и њиховог пртљага у оквиру расположивих капацитета, забрана уступања регистрованог реда возње другим лицима, као и услови и поступак за привремену обуставу или измену линијског превоза услед више силе, радова на путу или других околности које утичу на одвијање саобраћаја.

Члановима 86. и 87. уређују се услови и поступак за брисање регистрованог реда возње, односно појединих полазака из регистра, случајеви у којима Министарство доноси решење о брисању реда возње, као и обавезе превозника у случају престанка обављања међумесног превоза, укључујући обавештавање надлежних органа, пружалаца станичних услуга и корисника превоза.

Члановима 88–90. уређује се документација и ознаке које морају да се налазе у аутобусу којим се обавља линијски превоз, услови за обављање БИС превоза, као и обавеза превозника да обезбеди идентификациону исправу за возача који обавља међумесни превоз и забрана управљања аутобусом без те исправе.

Члановима 91–93. уређују се услови и начин обављања ванлинијског превоза путника. Прописује се обавеза обављања превоза на основу путног листа и писменог уговора о превозу, правила за укрцавање и искрцавање путника, издавање и коришћење књиге путних листова, чување документације, као и овлашћења министра да ближе пропише изглед, садржину и начин вођења путних листова и пратеће документације.

Чланом 94. уређује се разграничење ванлинијског и линијског превоза, прописујући да се превоз који се обавља са елементима редовности, по истој или сличној релацији и са истим или сличним местима укрцавања и искрцавања путника, сматра линијским превозом који се обавља супротно условима прописаним овим законом.

Чланом 95. прописује се документација која мора да се налази у аутобусу приликом обављања ванлинијског превоза, начин попуњавања и вођења путног листа, као и обавеза истицања ознаке „ванлинијски превоз“, ради обезбеђивања законитости и ефикасне контроле обављања превоза.

Члановима 96–99. уређује се посебан линијски превоз. Прописују се услови за обављање превоза радника, ђака и студената, садржина и чување уговора, обавеза поседовања идентификационих возних исправа, документација у возилу, као и услови за обављање посебног линијског превоза у међународном саобраћају.

Члановима 100. и 101. уређују се услови за обављање такси превоза. Прописује се поступак издавања одобрења за обављање такси превоза, услови које морају испуњавати привредно друштво и предузетник, број такси возача по возилу, као и услови у погледу седишта и чувања пословне документације.

Члановима 102–104. уређују се услови које морају испуњавати такси возачи, такси возила и такси превозници. Прописују се услови у погледу стручне оспособљености, здравствене способности и радноправног статуса возача, технички и други услови које мора испуњавати такси возило, као и услови у погледу пословног угледа и измирења пореских обавеза за обављање такси превоза.

Чланом 105. уређује се поступак периодичне провере испуњености услова за обављање такси превоза. Прописује се обавеза јединице локалне самоуправе да врши проверу испуњености услова, као и поступак укидања одобрења у случају престанка испуњености прописаних услова.

Члановима 106–108. уређују се поступак издавања одобрења за обављање такси превоза, права и обавезе такси превозника након издавања одобрења, престанак важења одобрења, као и могућност прописивања минималног обима ангажовања такси возила и последице непоштовања тих услова.

Члановима 109–111. уређују се обавезна опрема и обележја такси возила, начин издавања и коришћења кровне ознаке, услови за постављање реклама на такси возилима, као и забране у обављању такси превоза, укључујући забрану обављања линијског превоза и коришћења аутобуских стајалишта намењених међумесном превозу.

Чланом 112. уређује се територијално подручје обављања такси превоза. Прописују се услови под којима такси превозник може обављати превоз ван територије јединице локалне самоуправе која је издала одобрење, обавеза уклањања кровне ознаке након завршетка превоза, као и правила за обрачун накнаде у случају чекања ради повратка истог путника.

Члановима 113. и 114. прописују се права и обавезе такси возача у погледу пријема путника и случајева у којима могу одбити превоз, правила о обавезној употреби таксиметра и изузецима од те обавезе, услови за утврђивање и наплату цене такси превоза, обавеза издавања рачуна кориснику услуге, као и начин доказивања унапред уговорене цене превоза када је услуга наручена путем телефонског (позивног) центра или електронске платформе.

Члановима 115. и 116. прописују се правила обављања такси превоза у погледу избора трасе кретања, истицања и коришћења кровне ознаке током пружања услуге, избора такси возила на такси стајалиштима, као и ограничења и услови за превоз одређених лица, животиња и ствари такси возилом.

Чланом 117. прописују се забране омогућавања неовлашћеног обављања такси превоза, забране посредовања у пружању такси услуга од стране лица која не поседују прописано одобрење или пружају услуге по ценама супротним одлуци јединице локалне самоуправе, као и обавеза привредних субјеката који пружају услуге радио везе и информационих технологија да послују у складу са прописима којима се уређују електронске комуникације, електронско пословање и електронска трговина.

Чланом 118. прописује се документација и исправе које морају да се налазе у такси возилу током обављања такси превоза, укључујући одобрење за обављање превоза, такси дозволе, ценовник, доказе о радном односу и осигурању, обавештење о подношењу притужби, сагласност за коришћење кровне ознаке, као и друга документа утврђена актом јединице локалне самоуправе.

Чланом 119. прописују се овлашћења јединице локалне самоуправе у погледу уређивања начина обављања такси превоза, доношења програма организације такси превоза и утврђивања оптималног броја такси возила, начина одређивања дозвољеног броја возила, утврђивања и усклађивања цена такси услуга, услова за одступање од прописаних цена код возњи уговорених путем платформе, обавезе подешавања таксиметра, као и вођења регистра такси превозника, такси возача, такси возила, уговора о закупу возила и кровних ознака.

Члановима 120–123. прописују се услови за обављање међународног превоза путника, врста возила којима се међународни превоз може обављати, забрана обављања међународног линијског, посебног линијског и ванлинијског превоза путничким возилом, примена правила за међународни посебни линијски превоз, као и забрана каботаже и изузеци када се превоз на територији Републике Србије који организује страни превозник не сматра каботажом.

Члановима 124. и 125. прописују се услови за обављање међународног линијског превоза путника на основу дозволе, поступак издавања дозволе и њена садржина, обавеза обављања превоза у складу са одобреним редом возње, правила коришћења аутобуских станица и стајалишта, рок важења и непреносивост дозволе, као и обавеза Министарства да води регистар издатих дозвола и пропише обрасце и садржину захтева, дозволе и регистра.

Члановима 126. и 127. прописују се услови и поступак за издавање дозволе за међународни линијски превоз домаћим и страним превозницима, услови које домаћи превозник мора да испуни, могућност издавања дозволе заједнички за више превозника, разлози за одбијање захтева, као и коначност решења Министарства. Такође се уређује поступак подношења и одлучивања о захтеву страног превозника, рокови за поступање, услови за одбијање захтева, критеријуми за оцену утицаја нове линије на постојећи јавни превоз, принцип узајамности и услови за издавање дозволе страном превознику, укључујући измену превозника који обавља линију.

Чланом 128. прописују се услови под којима Министарство може одузети дозволу за обављање међународног линијског превоза страном превознику, уз отказни рок од шест месеци, у случају када тај превоз, услед непредвидивих и неотклоњивих околности које нису постојале у време издавања дозволе, озбиљно угрожава одрживост упоредивог превоза који се обавља на основу уговора о јавним услугама.

Чланом 129. прописују се услови под којима подвозар може обављати међународни линијски превоз у име и за рачун превозника коме је издата дозвола, поступак уписа подвозара у дозволу за линијски превоз, услови које подвозар мора да испуни, начин подношења и одлучивања о захтеву за упис подвозара, као и ограничење да превозник не

може поверити подвозару обављање већег дела услуга јавног превоза путника. Такође се прописује обавеза да превозник коме је издата дозвола и подвозар имају седиште у истој држави, осим ако међународним споразумом није другачије одређено, као и коначност решења Министарства.

Члановима 130–132. прописују се услови и поступак за усаглашавање предлога редова вожње домаћих превозника у међународном линијском превозу, обавеза усклађивања времена полазака, долазака и задржавања са условима безбедног одвијања саобраћаја, садржина и начин подношења предлога реда вожње, као и надлежност Министарства за спровођење поступка усаглашавања. Такође се уређују услови за одобравање реда вожње, рок важења решења о усаглашеном реду вожње, обавеза превозника да у том року поднесе захтев за издавање дозволе за линијски превоз, као и разлози за одбијање захтева и коначност решења Министарства.

Чланом 133. прописује се ограничење за поновно одобравање реда вожње домаћем и страном превознику којима је одузета дозвола за линијски превоз због прописаних разлога, тако што им се у року од две године од дана достављања решења о одузимању дозволе не може одобрити ред вожње на истој линији, нити на линији која је успостављена са истом државом и која обухвата исте аутобуске станице и стајалишта као одузети ред вожње.

Члановима 134–136. прописују се услови и поступак за измену одобреног реда вожње или итинерера, продужење важења дозволе за међународни линијски превоз, као и могућност издавања дозволе са ограниченим роком важења у случају када није могуће благовремено окончати поступак усаглашавања са надлежним органима других држава. Уређују се услови под којима Министарство одлучује о захтевима превозника, спровођење поступка усаглашавања измена реда вожње, рокови за подношење захтева за продужење дозволе, разлози за одбијање захтева, као и коначност донетих решења.

Члановима 137–140. прописују се услови и поступак за одузимање дозволе за међународни линијски превоз домаћем и страном превознику, случајеви у којима Министарство доноси решење о одузимању дозволе, укључујући губитак лиценце, одузимање дозволе од стране органа друге државе, уступање дозволе другом превознику, поновљене повреде прописа и неизвршавање превоза у складу са одобреним редом вожње. Такође се уређује обавеза достављања решења о одузимању дозволе страном превознику преко надлежног органа државе његовог седишта, као и одузимање дозвола свим превозницима на истој линији када се превоз не обавља дуже од три месеца у континуитету. Прописује се и коначност решења Министарства.

Чланом 141. прописује се обавезна документација која мора да се налази у аутобусу којим се обавља међународни линијски превоз путника, у папирном или електронском облику, укључујући дозволу за линијски превоз са одобреним редом вожње, ценовник и доказ о радном односу возача код превозника. За аутобусе којима превоз обавља страни превозник додатно се прописује обавеза поседовања извода лиценце за међународни превоз путника, као и доказа о радном односу возача са преводом на српски језик.

Чланом 142. прописују се обавезе превозника у погледу обављања међународног линијског превоза у складу са издатим дозволама, одобреним редом вожње и важећим ценовником, обавеза домаћег превозника да отпочне обављање превоза у прописаном року од дана достављања дозволе, као и забрана уступања или коришћења дозволе за линијски превоз на начин којим би се омогућило обављање превоза лицима која не испуњавају услове прописане законом.

Члановима 143–145. прописују се обавезе превозника у погледу обележавања аутобуса којим се обавља међународни линијски превоз истицањем назива линије, обавештавања корисника о отпочињању обављања превоза, могућности истовременог обављања међународног линијског и међумесног превоза када су итинерер, стајалишта и времена полазака и долазака усклађени, као и услови за обављање линијског превоза у виду БИС превоза и обавеза поседовања прописане документације у таквом превозу.

Члановима 146. и 147. прописују се обавезе домаћег превозника у погледу достављања извештаја Министарству о обављању међународног линијског превоза у складу са одобреним редом вожње, рокови и начин достављања извештаја, као и овлашћење министра да пропише његову садржину и образац. Такође се уређују услови за обављање линијског превоза у транзиту преко територије Републике Србије од стране страног превозника, поступак издавања дозволе за такав превоз, услови за њено издавање и забрана укрцавања и искрцавања путника на територији Републике Србије током транзитног превоза.

Члановима 148. и 149. прописују се услови и поступак за престанак обављања међународног линијског превоза на захтев превозника, обавезе превозника у погледу благовременог обавештавања Министарства и корисника превоза, враћања дозволе и поступања у случају престанка превоза домаћег превозника када линију наставља страни превозник. Такође се уређују случајеви у којима превозник може привремено обуставити или изменити обављање линијског превоза због више силе, радова на путу или мера надлежних органа, као и обавеза обавештавања Министарства и корисника превоза о насталим изменама.

Члановима 150. и 151. прописују се обавезе домаћег превозника у погледу обезбеђивања идентификационе исправе возачу који управља аутобусом у међународном линијском превозу, садржина идентификационе исправе и забрана управљања аутобусом без поседовања такве исправе. Такође се прописује примена одредаба које уређују међународни превоз путника на успостављање и обављање мултилатералног превоза.

Чланом 152. прописују се врсте и услови за обављање међународног ванлинијског превоза путника, који се обавља као повремени и наизменични превоз, врсте повремених превоза, услови за обављање наизменичног превоза, као и примена међународних споразума за обављање повремених превоза. Такође се уређују услови под којима домаћи и страни превозници обављају ванлинијски превоз на основу путног листа и дозволе, случајеви када се повремени превоз сматра недозвољеним линијским превозом, могућност обављања излетничког превоза од стране страних превозника, садржина и чување путног листа, као и обавезе у случају када више превозника обавља превоз за истог уговарача.

Члановима 153–155. прописују се услови и поступак за издавање књиге путних листова домаћем превознику, обавеза достављања попуњених путних листова уз захтев, надлежност Министарства за одлучивање о захтеву и разлози за одбијање захтева. Такође се уређује забрана уступања путних листова лицима која не испуњавају услове за обављање међународног ванлинијског превоза, овлашћење министра за прописивање изгледа, садржине и начина попуњавања путног листа, као и обавезе превозника у погледу попуњавања, потписивања, овере и закључивања путног листа пре отпочињања превоза и његове овере од стране надлежног царинског органа Републике Србије приликом уласка и изласка из земље.

Члановима 156. и 157. прописују се услови и поступак за издавање дозволе за међународни ванлинијски превоз страном и домаћем превознику, начин подношења захтева преко надлежних органа држава, обавеза достављања документације којом се доказује врста превоза за коју се дозвола тражи, као и могућност одбијања или ускраћивања сагласности

у случају нарушавања интереса домаћих превозника. Такође се уређује непреносивост дозволе за ванлинијски превоз, поступак издавања дозволе у случајевима када она није размењена са надлежним органом друге државе, као и рок и начин подношења захтева домаћег превозника за издавање дозволе.

Члановима 158. и 159. прописују се услови и поступак за доделу дозвола за међународни ванлинијски превоз домаћим превозницима у случајевима када је међународним споразумом предвиђено обављање превоза на основу дозволе, начин подношења захтева и услови коришћења и раздуживања размењених дозвола. Такође се уређују овлашћења министра да пропише услове и обрасце за доделу дозвола, као и могућност привремене забране доделе дозвола превознику који не користи и не раздужује дозволе у складу са прописаним условима. Прописује се и овлашћење министра за утврђивање изгледа и садржине образаца дозвола за повremени и наизменични превоз.

Члановима 160–162. прописују се обавезна документација која мора да се налази у аутобусу домаћих и страних превозника током обављања међународног ванлинијског превоза, укључујући путни лист, уговор о превозу, дозволу за ванлинијски превоз, извод лиценце и доказ о радном односу возача, као и обавеза истицања ознаке „Ванлинијски превоз“ на аутобусу домаћег превозника. Такође се уређују правила за превоз више организованих група путника истим аутобусом, обавеза правилног попуњавања и коришћења путног листа, забрана исправљања података у путном листу, услови за обављање превоза од стране страног превозника, као и обавеза домаћег превозника да чува путни лист и пратећу документацију у прописаном року.

Чланом 163. прописују се административне мере које Министарство може изрећи домаћем превознику у случају када надлежни орган друге државе обавести Министарство о повредама међународних споразума у области међународног превоза путника. Уређују се врсте мера које се могу изрећи, укључујући опомену, опомену са упозорењем, привремено или трајно одузимање дозволе за међународни линијски превоз, као и забрану обављања међународног ванлинијског превоза на одређени период. Такође се прописује надлежност Министарства за доношење решења о административним мерама и право на жалбу Влади против донетог решења.

Члановима 164. и 165. прописују се услови за обављање лимо сервиса, укључујући услове које привредно друштво или предузетник мора да испуни у погледу седишта, пословног угледа, возила и возача, као и поступак издавања решења надлежног органа јединице локалне самоуправе. Уређују се карактеристике и услови које морају да испуњавају путничка возила за обављање лимо сервиса, услови у погледу власништва, лизинга и закупа возила, услови за возаче, обавезе пријављивања промена надлежном органу, вођење евиденције превозника и достављање података Министарству. Такође се прописује обавеза периодичне провере испуњености услова за обављање лимо сервиса, као и поступак укидања решења у случају престанка испуњавања прописаних услова.

Члановима 166. и 167. прописују се услови за непосредно обављање лимо сервиса, укључујући ограничење да се превоз може обављати само возилима чије су регистарске ознаке унете у решење надлежног органа, обавезу означавања возила, као и обавезну документацију која се мора налазити у возилу током обављања услуге. Такође се прописују обавезе превозника у погледу означавања пословног простора, истицања радног времена и цена услуга, информисања корисника о условима и цени превоза, издавања рачуна, вођења евиденције уговорених превоза и чувања документације, као и обавеза да возач буде у радном односу или радно ангажован код превозника.

Чланом 168. прописују се услови и начин обављања лимо сервиса на основу уговора закљученог у писаном или електронском облику, односно путем платформе, уз обавезу да се путничко возило изнајмљује у целини и да се сврха, циљ и трајање превоза утврђују унапред. Уређује се начин утврђивања и обрачуна цене превоза, обавезна документација у возилу којом се доказује основ и услови превоза, садржина електронске потврде захтева путем платформе, као и обавезе превозника у погледу евидентирања и чувања података о уговореним превозима. Такође се прописује забрана нуђења лимо сервиса на јавним површинама, обавеза враћања возила у седиште превозника након обављеног превоза, забрана обављања лимо сервиса на начин који има елементе других врста превоза, као и ограничења за рад платформи и других посредника у циљу спречавања неовлашћеног обављања лимо сервиса или довођења корисника у заблуду о врсти превоза. Прописују се и минимални подаци које платформа мора приказати кориснику пре потврде вожње.

Члановима 169–176. прописују се услови и начин обављања превоза лица за сопствене потребе у домаћем и међународном друмском саобраћају, категорије лица која се могу превозити без наплате услуге превоза, као и случајеви у којима се превоз за сопствене потребе сматра недозвољеним линијским превозом. Уређују се услови под којима се овај превоз може обављати аутобусом, забране у погледу коришћења појединих врста возила, обавезна документација и ознаке које морају да се налазе у возилу, као и поступак издавања књиге путних листова и дозвола за међународни превоз за сопствене потребе. Такође се прописују услови за упис у регистар привредних друштава, других правних лица и предузетника који врше међународни превоз за сопствене потребе, поступак вођења и ажурирања тог регистра, издавање потврде о упису, као и обавезна документација која мора да се налази у аутобусу приликом обављања међународног превоза за сопствене потребе.

Члановима 177–199. уређује се инспекцијски надзор над применом овог закона, надлежности републичког инспектора за друмски саобраћај, овлашћења и мере које се предузимају у поступку инспекцијског надзора у домаћем и међународном превозу путника, превозу за сопствене потребе, такси превозу и лимо сервису, као и надзор над радом аутобуских станица и пружалаца станичних услуга. Прописују се права и дужности инспектора у погледу контроле возила, документације, превозника, посредника и корисника превоза, мере за отклањање утврђених неправилности, привремено одузимање лиценци, дозвола, квалификационих картица и других исправа, искључење возила из саобраћаја, привремено одузимање возила, као и посебне мере према домаћим и страним превозницима у случају незаконитог обављања превоза. Такође се уређују овлашћења царинских органа, аутономне покрајине, јединица локалне самоуправе и комуналне милиције у вршењу инспекцијског надзора, поступак заустављања и контроле возила, права и обавезе надзираних субјеката, правна средства против инспекцијских решења, одговорност страних превозника за привредне преступе и прекршаје, као и врсте веродостојних исправа које се могу користити као доказ у поступцима утврђивања повреда овог закона.

Члановима 200–207. прописују се привредни преступи и прекршаји за повреде одредаба овог закона, врсте и висина новчаних казни за правна лица, предузетнике, одговорна и физичка лица, као и заштитне мере које се изричу за најтеже повреде закона, укључујући одузимање возила и забрану обављања одређене делатности. Такође се уређује одговорност за незаконито обављање јавног превоза, такси превоза, лимо сервиса, домаћег и међународног превоза, превоза за сопствене потребе, као и за повреде прописа које се односе на лиценце, дозволе, документацију, аутобуске станице, редове вожње, путне листове и услове обављања појединих врста превоза. Прописују се и прекршаји возача, одговорних лица у јединицама локалне самоуправе и инспектора, чиме се успоставља јединствен и свеобухватан казнен систем ради обезбеђивања доследне примене закона, унапређења безбедности друмског саобраћаја, спречавања нелегалног превоза и обезбеђивања равноправних услова пословања свих учесника на тржишту превоза путника.

Члановима 208-215. предвиђене су прелазне и завршне одредбе Закона.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства из буџета Републике Србије.